

NEGATYWNA PRZESŁANKA KARY ŁĄCZNEJ Z ART. 85 § 4 K.K.

ŁUKASZ BUCZEK*

DOI: 10.26399/iusnovum.v13.1.2019.06/1.buczek

1. WPROWADZENIE

Przed wieloma laty wybitny przedstawiciel nauki prawa karnego – W. Wolter – wskazał: „Trwałem dotąd w przekonaniu, że zagadnienie realnego zbiegu przestępstw jako pewnej wielości przestępstw, a więc z wyłączeniem problemów granicznych, rzeczywiście skomplikowanych, jest kwestią zupełnie prostą, o której trudno pisać. Analiza konkretnego orzeczenia i jakichś sytuacji praktycznych wykazuje, że tak nie jest. Byłoby rzeczą interesującą zająć się tym problemem, ale warunkiem koniecznym takiej analizy jest uświadomienie sobie tych komplikacji i związanych z nią trudności”¹. Słowa te, choć wywiedzione na tle Kodeksu karnego z 1932 r., zdają się nadal pozostawać aktualne. Zmieniająca się stosunkowo szybko rzeczywistość prawna, a przez to implikująca bezwarunkową potrzebę odszukania obiektywnie prawidłowej wykładni tekstu prawnego (dotykającego problematyki uwzględnianego zbiegu przestępstw będącego podstawą do orzeczenia kary łącznej² oraz zagadnień z zakresu prawa karnego międzynarodowego), czyni zasadnym niniejsze opracowanie.

---

* mgr, asystent w Katedrze Prawa Karnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego; e-mail: lukasz.buczek@yahoo.com

¹ W. Wolter, *O warunkach orzeczenia kary łącznej*, „Nowe Prawo” 1962, nr 1, s. 26.

² Zob. w tym zakresie stanowisko odmienne D. Kali i M. Klubińskiej, którzy stwierdzają, że w aktualnym stanie prawnym niezasadne jest uznawanie zbiegu przestępstw za podstawę kary łącznej, gdyż w istocie kara łączna orzekana jest – w świetle ich oceny – li tylko za pewną przypadkową wielość popełnionych przestępstw, więc można mówić li tylko o „zbiegu kar” – zob. D. Kala, M. Klubińska, *Realny zbieg przestępstw – konieczny czy zbyteczny warunek orzekania kary łącznej? Uwagi na tle projektowanych zmian Kodeksu karnego*, [w:] I. Sepiolo-Jankowska (red.), *Reforma prawa karnego*, Warszawa 2014, s. 145 i nast. oraz D. Kala, M. Klubińska, *Kara łączna w projektach nowelizacji Kodeksu karnego – wybrane zagadnienia*, „Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury” 2014, z. 13, s. 91 i nast. Por. także stanowisko tu akceptowane, a zaprezentowane m.in. przez M. Bielskiego, P. Kardasa i A. Sakowicza – zob. M. Bielski,

Zostało ono podzielone na trzy zasadnicze części. Pierwsza z nich za swój przedmiot uzyskała podkreślenie bytu prawnego definicji legalnej „wyroku skazującego”, zawartej w art. 114a § 1 k.k. wraz z objaśnieniem jej treści. Prawidłowe zrozumienie wpływu wprowadzenia definicji legalnej na grunt aktualnej regulacji kodeksowej pozwolić ma, w założeniu, rozjaśnieniu zagadnień poruszanych w dwóch pozostałych częściach opracowania – tj. związanych z teoretycznoprawną kontestacją wyróżniania tzw. przesłanek negatywnych orzekania kary łącznej oraz próby ustalenia, czy możliwe jest obejmowanie węzłem kary łącznej kar orzeczonych innymi niż „wyroki skazujące” w rozumieniu art. 114a § 1 k.k. orzeczeniami.

2. CHARAKTER DEFINICYJNY ART. 114A § 1 K.K.

Wprowadzenie do krajowego systemu prawnego art. 114a k.k.³ ustawą nowelizującą z 2011 r.⁴ było konsekwencją unijnej decyzji ramowej 2008/675/WSiSW⁵, mającej na celu m.in. utrzymywanie i rozwijanie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości dzięki uwzględnianiu wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich poza ich granicami (w innych państwach członkowskich)⁶. W toku

---

Przesłanki wymiaru kary łącznej orzekanej w trybach wyroku skazującego i wyroku łącznego na tle nowego modelu kary łącznej, „Palestra” 2015, nr 7–8, s. 90; P. Kardas, *Zbieg przestępstw czy zbieg kar?*, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych” 2015, z. 3, s. 35–36; A. Sakowicz, [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 1184.

³ W kształcie słownym obowiązującym do końca czerwca 2015 r.: „W postępowaniu karnym uwzględnia się wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej prawomocne orzeczenie skazujące sądu właściwego w sprawach karnych uznające daną osobę za winną popełnienia przestępstwa w sprawie o inny czyn niż będący przedmiotem postępowania karnego, chyba że: 1) skazanie nastąpiło za czyn, który nie stanowi przestępstwa według prawa polskiego, 2) orzeczono rodzaj kary nieznaną ustawie polskiej, 3) sprawca nie podlegałby karze według prawa polskiego, 4) uwzględnienie prowadziłoby do uchylecia lub zmiany tego orzeczenia, 5) zachodzi uzasadniona obawa, że uwzględnienie prowadziłoby do naruszenia wolności i praw osoby skazanej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, 6) zgodnie z informacją uzyskaną z rejestru karnego lub od sądu państwa obcego, przestępstwo, którego dotyczy orzeczenie, podlega w państwie, w którym skazanie nastąpiło, darowaniu na mocy abolicji lub ułaskawienia, 7) uzyskane informacje są niewystarczające dla uwzględnienia orzeczenia”.

⁴ Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. nr 48, poz. 245).

⁵ Decyzja Ramowa Rady 2008/675/WSiSW z dnia 24 lipca 2008 r. w sprawie uwzględniania w nowym postępowaniu karnym wyroków skazujących zapadłych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE L nr 220 z dnia 15 sierpnia 2008 r., s. 32), dalej jako „decyzja ramowa”. W opracowaniu *a priori* pominięto analizy związane z Decyzją Ramową Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej, Dz.Urz. UE L nr 327 z dnia 5 grudnia 2008 r., s. 27 (implementowanej do systemu prawnego w ustawie karnoprosesowej), jako że nie wiąże się ona z tematyką kary łącznej – rozumianej, co istotne – w niniejszym opracowaniu jako jeden z etapów wymiaru kary. Druga z wymienionych decyzji dotyczy zaś li tylko procedury wykonywania tychże kar.

⁶ Szerzej o charakterze przedmiotowej decyzji ramowej zob. choćby A. Sakowicz, M. Królikowski [w:] M. Królikowski, R. Zawłocki (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Komentarz do art. 32–116*, Legalis 2015, teza 2 do art. 114a k.k.

prac nad ostatnią wielką reformą prawa i postępowania karnego przedstawiono dwie alternatywne wersje przedmiotowego przepisu. P. Kardas, sprawozdawczo w tym zakresie wskazał, iż: „Analizując historię kolejnych wersji omawianego rozwiązania, można z łatwością zauważyć, że w projekcie przygotowanym przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego art. 114a § 1 miał następujące brzmienie (*początkowe – dop. Ł.B.*): »wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez właściwy w sprawach karnych sąd w państwie członkowskim Unii Europejskiej«, zaś w projekcie rządowym przepis ten stanowił, że »wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie obcym«⁷.

Ostatecznie zaaprobowano rozwiązanie słowne (i w konsekwencji normatywne) proponowane przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego – od dnia 1 lipca 2015 r. art. 114a § 1 k.k. stanowi, iż: „Wyrokiem skazującym jest również prawomocne orzeczenie skazujące za popełnienie przestępstwa wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim Unii Europejskiej, chyba że według ustawy karnej polskiej czyn nie stanowi przestępstwa, sprawca nie podlega karze albo orzeczono karę nieznaną ustawie“⁸.

Na gruncie przedmiotowej regulacji J. Majewski – co do teoretycznoprawnego spostrzeżenia słusznie, a wręcz i kapitalnie – podkreślił, iż: „Artykuł 114a § 1 ustanawia definicję legalną terminu »wyrok skazujący«. Jest to definicja nieklasyczna (zakresowa), a przy tym niepełna (częstkowa), gdyż w jej definiensie wymienia się nie wszystkie, lecz jedynie wybrane elementy zakresu definiowanej nazwy (wskazuje na to jednoznacznie wyraz »również«, użyty bezpośrednio po łączniku »jest«). (...) Ustanowiona w komentowanym przepisie definicja legalna wiąże w obrębie całego kodeksu karnego (z ograniczeniem wskazanym w art. 114a § 3) i we wszystkich stadiach postępowania karnego“⁹. Wywiedzioną przez wymienionego autora tezę należy z całą stanowczością zaaprobować. Korzystnym dla prawidłowego dogmatycznoprawnego zrozumienia tzw. przesłanki negatywnej z art. 85 § 4 k.k. wydaje się rozwinięcie charakteru definicyjnego art. 114a § 1 k.k., chyba nie nazbyt dobrze dostrzeganego przez pozostałych członków doktryny¹⁰. Usprawiedliwieniem – choć tylko niewielkim – pomijania definicyjnego charakteru art. 114a § 1 k.k. może być okoliczność, że charakter ten został nadany przedmiotowemu przepisowi praw-

⁷ P. Kardas, [w:] W. Wróbel, A. Zoll (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Część II. Komentarz do art. 53–116*, LEX 2016, teza 96 do art. 85 k.k.

⁸ Przepis art. 114a k.k. został podzielony na trzy jednostki redakcyjne w formie paragrafów. Dwa pozostałe, a mniej interesujące w aspekcie tematyki opracowania, stanowią, że: „§ 2. W razie skazania przez sąd, o którym mowa w § 1, w sprawach: 1) stosowania nowej ustawy karnej, która weszła w życie po wydaniu wyroku skazującego, 2) zatarcia skazania – stosuje się ustawę obowiązującą w miejscu skazania. Przepisu art. 108 nie stosuje się. § 3. Przepisu § 1 nie stosuje się, jeżeli informacje uzyskane z rejestru karnego lub od sądu państwa członkowskiego Unii Europejskiej nie są wystarczające do ustalenia skazania albo orzeczona kara podlega darowaniu w państwie, w którym nastąpiło skazanie“.

⁹ J. Majewski, *Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015*, LEX 2015, teza 3 do art. 114a k.k.

¹⁰ Choć zauważyć wypada, że definicję legalną w art. 114a k.k. zauważyła także W. Zontek (zob. W. Zontek, *Skazujące wyroki zagraniczne i kara łączna: Między postulatami a rzeczywistością*, „Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ” 2015, nr 1, s. 21).

nemu dopiero z ostatnią wielką reformą prawa i postępowania karnego. Poprzedni kształt normatywny art. 114a k.k. w żadnej mierze nie uzasadniał twierdzenia, iż ustawodawca zawarł w nim jakąkolwiek definicję legalną.

Nie może ująć uwadze sama istota zamieszczania definicji legalnych w strukturze tekstu prawnego. M. Zieliński wskazał, iż w praktyce redagowania aktów normatywnych wypracowano: „trzy sposoby zamieszczania definicji w tekście danego aktu prawnego: umieszczenie definicji w specjalnie wydzielonym fragmencie tekstu, zwanym zwyczajowo słowniczkiem (*który w Kodeksie karnym zamieszczony został w art. 115 k.k. – dop. Ł.B.*), umieszczenie definicji w tekście merytorycznym w oddzielnych przepisach (*co słusznie zauważył J. Majewski w odniesieniu do art. 114a § 1 k.k. – dop. Ł.B.*), umieszczanie definicji w przepisach merytorycznych przez wtrącanie w postaci definicji nawiasowych”¹¹. Choć wydawać by się *prima facie* mogło, że zamieszczenie w tekście prawnym specjalnie wydzielonego dla definicji legalnych fragmentu tego tekstu (słowniczka, tj. objaśnienia wyrażeń ustawowych) przesądza o tym, że zawarto w nim wszystkie definicje legalne występujące na gruncie przedmiotowego aktu, byłby to pogląd nieuzasadniony i abstrahujący od kształtu normatywnego poszczególnych regulacji. Wskazać choćby można, że znane są doktrynie prawa karnego i inne niż zawarte w art. 115 k.k. definicje legalne, czego zauważalnym przykładem jest choćby definicja legalna wyrażenia „czas popełnienia czynu zabronionego” zawarta w art. 6 § 1 k.k.¹², czy definicja legalna wyrażenia „miejsce popełnienia czynu zabronionego” zawarta w art. 6 § 2¹³. Sama zaś definicja legalna na gruncie teorii prawa postrzegana jest jako norma prawna zawierająca istotne i niezwykle silne dyrektywy wykładni tekstu prawnego, przesądzające znaczenie tego tekstu¹⁴.

Zauważony przez J. Majewskiego sposób zdefiniowania wyrażenia „wyrok skazujący” na gruncie Kodeksu karnego¹⁵ – przez tylko częściowe podanie jego znaczenia – wypada ocenić negatywnie. Nie można nie dostrzegać dyrektywy celowościowej z § 151 ust. 2 ZTP¹⁶, przesądzającej o tym, że wprowadzenie do tekstu prawnego definicji legalnej w stylizacji przedmiotowej zasadniczo wymaga użycia łącznika „jest to”, pośrednio zakazując przy tym używania łącznika „jest”¹⁷. Łącznik „jest to” może co prawda zostać zastąpiony łącznikiem „jest również” – który to łącznik został użyty w art. 114a § 1 k.k. – jednakże tylko „dla wzbogacenia dotychczasowego zakresu danego znaczenia”¹⁸. Zarówno w Kodeksie karnym, jak

¹¹ M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2012, s. 201.

¹² Zob. M. Nawrocki, *Czas popełnienia czynu zabronionego w polskim prawie karnym. Podstawowe zagadnienia materialno-prawne*, Szczecin 2014, s. 33 i nast.

¹³ Zob. M. Nawrocki, *Miejsce popełnienia czynu zabronionego*, Warszawa 2016, s. 26 i nast.

¹⁴ Por. szerzej M. Zieliński, *op. cit.*, s. 214–215.

¹⁵ Nie sposób odmówić słuszności temuż autorowi, gdy zaznacza, iż wskazana definicja wiąże na gruncie Kodeksu karnego oraz we wszystkich stadiach postępowania karnego. Wydaje się on jednak pomijając to, że z uwagi na treść art. 116 k.k. może ona wiązać także na gruncie ustaw okołokodeksowych.

¹⁶ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 283).

¹⁷ Por. S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2004, s. 288.

¹⁸ *Ibidem*.

i w Kodeksie postępowania karnego wyrażenie „wyrok skazujący” zostało przez ustawodawcę użyte wielokrotnie, w tym także dla określenia jednego z trybów orzekania kary łącznej (art. 568a § 1 pkt 1 k.p.k.). Nie sposób jednak odnaleźć innej niż ta z art. 114a § 1 k.k. definicji legalnej przedmiotowego wyrażenia. Ustawodawca wprowadzając zatem tylko częściową definicję tego wyrażenia założył, iż wzbogaci znaczeniowo wyrażenie, które, w jego ocenie, posiada już w takim stopniu ugruntowane znaczenie, że nie ma potrzeby przedstawiania jego definicji całościowej. Tak daleko idący, a dający się odczytać z tekstu prawnego, wniosek ustawodawcy, pomimo powszechności używania wyrażenia „wyrok skazujący”, nie wydaje się słuszny. O wiele lepszym rozwiązaniem zdaje się być wprowadzenie definicji zakresowej pełnej przedmiotowego wyrażenia, jednoznacznie przesądzającej jego właściwe znaczenie.

Postulat powyższy jest ponadto konieczny z uwagi na to, że nawet i wprowadzona w art. 114a § 1 k.k. definicja „wyroku skazującego” daleka jest od doskonałości redakcyjnej, bowiem artykuł art. 114a k.k. zawiera liczne ograniczenia przedmiotowe zacieśniające zakres przedmiotowej definicji częściowej. W przytoczonej już wypowiedzi J. Majewskiego¹⁹ autor ten wskazywał, że ograniczenia takie zawarte są w § 3 art. 114a k.k., w którym jednoznacznie przesądza się o sytuacjach, w których nie stosuje się § 1 wskazanego artykułu (tj. w których nie aktualizuje norma prawna nakazująca uznawanie prawomocnego orzeczenia skazującego za popełnienie przestępstwa wydanego przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim UE za wyrok skazujący na gruncie krajowej regulacji kodeksowej). Ograniczenie zakresu przedmiotowego wskazanej definicji zawarte jest jednak także i w samym § 1 art. 114a k.k., po znaku interpunkcyjnych w postaci przecinka – gdzie, analogicznie do § 3 art. 114a k.k., zawężono zakres okoliczności, w których aktualizuje się norma prawna nakazująca stosowanie wskazywanej częściowej definicji legalnej „wyroku skazującego”. Biorąc pod uwagę konstrukcję wprowadzonej z wymienionymi ograniczeniami przedmiotowymi (z obu paragrafów art. 114a k.k.) definicji legalnej, wskazać można, iż zakres zastosowania samej normy prawnej zawierającej przedmiotową definicję legalną jest stosunkowo wąski. W trakcie ustalania, czy dane prawomocne orzeczenie wydane przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim UE jest „wyrokiem skazującym” w rozumieniu art. 114a § 1 k.k. konieczne jest zbadanie²⁰: a) czy czyn, za który skazano sprawcę w państwie członkowskim UE stanowi przestępstwo według ustawy karnej polskiej; b) czy sprawca podlega karze (na gruncie ustawy karnej polskiej za przypisany mu w państwie członkowskim UE czyn); c) czy w państwie członkowskim UE orzeczono karę znaną ustawie (karnej polskiej); d) czy uzyskane z rejestru karnego lub od sądu państwa członkowskiego UE informacje są wystarczające do ustalenia skazania w tymże państwie; e) czy orzeczona kara w państwie członkowskim UE nie podlega darowaniu w tymże państwie (lub czy już nie doszło do jej darowania w tymże państwie). Udzielenie choćby jednej odpowiedzi nega-

¹⁹ J. Majewski, *op. cit.*

²⁰ Samo badanie wskazywanych w punktach a) – e) okoliczności wymaga uprzedniego stwierdzenia, że mamy do czynienia z prawomocnym orzeczeniem wydanym przez sąd właściwy w sprawach karnych w państwie członkowskim UE.

tywnej na którekolwiek z pytań zawartych w punktach a)–e) przesądza o tym, iż rozpatrywane orzeczenie wydane w państwie członkowskim UE nie jest „wyrokiem skazującym” w rozumieniu art. 114a § 1 k.k.²¹.

3. O TEORETYCZNOPRAWNEJ KONTESTACJI WYRÓŻNIANIA PRZESŁANEK NEGATYWNYCH ORZEKANIA KARY ŁĄCZNEJ

Na gruncie aktualnego stanu prawnego doktryna prawa karnego stosunkowo jednolicie – a w mojej ocenie nie nazbyt teoretycznoprawnie adekwatnie – postrzega rolę kolejnych paragrafów art. 85 k.k. Reprezentatywnie w tym zakresie wskazuje P. Kardas, iż: „Nowelizowane przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego przewidują dodatkowe przesłanki, od spełnienia których uzależniona jest możliwość wymiaru kary łącznej”²², by dalej wywieść, iż: „Znowelizowane przepisy dotyczące kary łącznej wprowadzają szereg dodatkowych, nieznanych poprzednio obowiązującym przepisom warunków wymiaru kary łącznej przewidzianych w art. 85 § 1–4 k.k.”²³. Wskazuje się w konsekwencji, iż w art. 85 § 2–4 zawarte są tzw. negatywne przesłanki wymiaru kary łącznej (czy też tzw. wyjątki od jej orzekania) odnoszące się tylko do trybu wymiaru kary łącznej w formie wyroku łącznego (tj. trybu z art. 568 § 1 pkt 2 k.p.k.), blokujące drogę do orzeczenia kary łącznej na podstawie art. 85 § 1 k.k.²⁴.

Przyjmowanie wskazanej siatki pojęciowej nie wiąże się jednak z kontestowaniem dostrzeganego i na gruncie dawnego stanu prawnego normatywnego charakteru instytucji kary łącznej, mającej charakter instytucji obligatoryjnej²⁵. We wskazanym aspekcie normatywności instytucji kary łącznej słusznie wskazuje Ł. Pohl, iż: „W art. 85 k.k. zawarto zaadresowaną do sądu normę nakazującą orzekanie kary łącznej. (...) W art. 85 k.k. nacisk został położony na określenie warunków

---

²¹ Na marginesie warto podkreślić, iż ustawodawca unijny wyraźnie wskazał, że w art. 2 decyzji ramowej wprowadza definicję wyrażenia „wyrok skazujący”, obowiązującą na gruncie tejże decyzji ramowej – przepis ten stanowi, iż: „Na użytek niniejszej decyzji ramowej »wyrok skazujący« oznacza każde prawomocne orzeczenie sądu właściwego w sprawach karnych uznające daną osobę za winną popełnienia przestępstwa”.

²² P. Kardas, *Kara łączna i ciąg przestępstw*, [w:] W. Wróbel (red.), *Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz*, Kraków 2015, s. 487.

²³ *Ibidem*, s. 488.

²⁴ Por. *ibidem*, s. 488–510, P. Hofmański, L.K. Paprzycki, A. Sakowicz, [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, LEX 2016, teza 9, 11 i 13 do art. 85 k.k. oraz S. Żółtek, [w:] M. Królikowski, R. Zawłocki (red.), *op. cit.*, tezy 26–36 do art. 85 k.k. (który jednak tzw. wyjątków od zastosowania instytucji kary łącznej dopatruje się tylko w art. 85 § 3–4 k.k.).

²⁵ Zob. uchwałę SN z dnia 25 lutego 2005 r., I KZP 36/04, OSN 2005, nr 2, poz. 13, wyrok SN z dnia 6 kwietnia 2006 r., IV KK 5/06, OSN 2006, nr 1, poz. 767 oraz wyrok SN z dnia 25 lipca 2007 r., V KK 200/07, OSN 2007, nr 1, poz. 1726 oraz interesujące na tle obligatoryjności instytucji kary łącznej rozważania M. Małeckiego sprzed wielkiej reformy prawa i postępowania karnego – M. Małecki, *Kara łączna: obligatoryjna czy fakultatywna? Wyrok łączny: z urzędu czy na wniosek? Szkic zagadnienia*, [w:] W. Górski et. al. (red.), *Zagadnienia teorii i nauczania prawa karnego. Kara łączna. Księga Jubileuszowa Profesor Marii Szewczyk*, Warszawa 2013, s. 473 i nast.

aktualizujących tę normę²⁶, co doprowadziło w konsekwencji wskazanego autora do uznania, iż: „W art. 85 k.k. ustawodawca wskazał, iż norma nakazująca sądowi skorzystanie z przysługującej mu na mocy tego przepisu kompetencji do orzeczenia kary łącznej znaleźć może zastosowanie w ściśle określonej tym przepisem sytuacji²⁷. Aprobując pogląd o tym, iż w art. 85 k.k. zawarto normę prawną nakazującą orzeczenie kary łącznej, wysubtelnić trzeba, iż przedmiotową normę zawarto w tym artykule poprzez jej treściowe rozczłonkowanie²⁸ w trakcie redagowania tekstu prawnego. Przepisem prawnym²⁹ zrębowym zupełnym³⁰ – będącym podstawą do odtworzenia w toku wykładni prawa wskazanej normy prawnej – jest zaś art. 85 § 1 k.k. Pozostałe paragrafy przedmiotowego artykułu uznać w konsekwencji trzeba: „(...) za przepisy uadekwatniające treściowo (przepisy modyfikujące) zupełne syntaktycznie wyrażenie normokształtne będące podstawą do ustalenia treści normy prawnej nakazującej sądowi orzeczenie kary łącznej (*w trybie wyroku łącznego* – *dop. Ł.B.*³¹), a dokładniej oddając ich istotę, ograniczające zakres zastosowania treści interpretowanej normy prawnej³².”

Z uwagi na powyższą konstatację, art. 85 § 4 k.k. uznać należy nie tyle za przesłankę negatywną orzekania kary łącznej, co – teoretycznoprawnie adekwatniej – za przepis prawny zawężający zakres okoliczności, w których znajduje zastosowanie norma prawna nakazująca orzeczenie kary łącznej. Nie jest jednak tak jak twierdzi S. Żółtek, iż przepis ten wprowadza „(...) wyjątek od dyspozycji art. 85 § 1 k.k. (przewidującego przesłanki orzekania kary łącznej)”³³, z uwagi na to, iż w art. 85 § 1 k.k. – jak i w jakimkolwiek innym przepisie prawnym – dyspozycji odszukać nie sposób. Życzliwie interpretując stwierdzenie wskazanego autora, wywieść zdaje się że można, iż dochodzi on do podobnego jak w niniejszym opracowaniu wniosku co do roli art. 85 § 4 k.k. przy zawężeniu zakresu zastosowania normy prawnej, zrębowo zupełnie wysłowionej w art. 85 § 1 k.k., nakazującej orzeczenie kary łącznej.

²⁶ Ł. Pohl, [w:] R.A. Stefański (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 533. Zob. też *idem*, *Prawo karne. Wykład części ogólnej*, Warszawa 2015, s. 225.

²⁷ Ł. Pohl, [w:] R.A. Stefański (red.), *op. cit.*, s. 533.

²⁸ O rozczłonkowaniu treściowym zob. szerzej M. Zieliński, *op. cit.*, s. 119–133.

²⁹ O różnicy między przepisem prawnym a normą prawną zob. *ibidem*, s. 14.

³⁰ Jak wskazuje M. Zieliński: „Przepisem zrębowym jest taki przepis prawny, który wysłowia co najmniej element nakazu (zakazu) wspólnie z elementem określającym zachowanie. Przepis zrębowy, który wysłowia wszystkie elementy syntaktyczne normy, jest przepisem zrębowym zupełnym (dodajmy zrębowym normatywnym zupełnym), natomiast przepis zrębowy, w którym brak któregoś z dwóch określeń: adresata lub okoliczności, jest przepisem zrębowym niezupełnym” – zob. *ibidem*, s. 111.

³¹ Tylko marginalnie – celem pozostawienia dość jasnego wyводу – wskazać można, że art. 85 § 1 k.k. może zostać uznany za przepis zrębowy do wyinterpretowania co najmniej dwóch norm: pierwszej, nakazującej orzeczenie kary łącznej w trybie wyroku skazującego oraz drugiej, nakazującej orzeczenie kary łącznej w trybie wyroku łącznego. Dostrzegane przez doktrynę tzw. negatywne przesłanki orzeczenie kary łącznej, zawarte w art. 85 § 2–4 k.k. uadekwatniają treść drugiej z wymienionych norm.

³² Zob. Ł. Buczek, *Zmiany naprawcze w instytucji kary łącznej (w art. 85 § 3 k.k.) w świetle nowelizacji Kodeksu karnego z 2016 r. – próba oceny*, „Przegląd Prawniczy Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Poland” 2016, z. IV, s. 155 i przytoczona tam szerzej argumentacja teoretycznoprawna.

³³ S. Żółtek, [w:] M. Królikowski, R. Zawłocki (red.), *op. cit.*, teza 31 do art. 85 k.k.

Używa on jednak siatki pojęciowej całkowicie nieakceptowalnej na gruncie współczesnej teorii prawa, bowiem mogącej sugerować zarówno utożsamianie przepisu prawnego z normą prawną jak i aprobowanie przez niego poglądu o – słusznie współcześnie odrzucanej – tzw. trójczłonowej strukturze normy prawnej, składającej się z hipotezy, dyspozycji i sankcji³⁴.

4. O MOŻLIWOŚCI OBJĘCIA WĘZŁEM KARY ŁĄCZNEJ KAR ORZECZONYCH INNYMI NIŻ „WYROKI SKAZUJĄCE” W ROZUMIENIU ART. 114A § 1 K.K. PRAWOMOCNYMI ORZECZENIAMI INNYCH PAŃSTW

Aktualny kształt słowny art. 85 § 4 k.k., w świetle którego: „Karą łączną nie obejmuje się kar orzeczonych wyrokami, o których mowa w art. 114a k.k.” rodzi istotne wątpliwości dogmatycznoprawne. Ogniskują się one wokół dwóch kwestii: 1) czy możliwe jest objęcie węzłem kary łącznej kar orzeczonych w państwach członkowskich UE, acz niebędących „wyrokami skazującymi” w rozumieniu cząstkowej definicji legalnej z art. 114a § 1 k.k. oraz 2) czy możliwe jest objęcie węzłem kary łącznej kar orzeczonych w państwach niebędących członkami UE.

Na gruncie pierwszego z zaznaczonych zagadnień M. Gałązka wskazała, iż: „Względy celowościowe i systemowe, a szczególnie kontekst prawa unijnego (...) przesadzają o wykluczeniu takiej interpretacji (*interpretacji zezwalającej na tak rozumiane konstruowanie kary łącznej – dop. Ł.B.*)”³⁵. Przypomnijmy zatem, iż w analizowanym przypadku mamy do czynienia z rozważeniem, czy podstawą kary łącznej orzekanej w trybie wyroku łącznego może być także kara orzeczona w państwie członkowskim UE, która to jednak nie została wydana w orzeczeniu kwalifikującym się pod zakres nazwy „wyrok skazujący” w krajowym porządku prawnym. Brak możliwości uznania, iż dana kara została wydana w „wyroku skazującym” wiąże się ze wskazywanymi w pierwszej części opracowania ograniczeniami przedmiotowymi zawartej w art. 114a § 1 k.k. definicji legalnej wymienionego wyrażenia.

Nie kwestionując słuszności dostrzeganych przez M. Gałązkę względów celowościowych i systemowych oraz kontekstu prawa unijnego – które w ocenie autorki stać mają na przeszkodzie tworzenia kar łącznych składających się z kar orzeczonych w państwach członkowskich UE nie w „wyrokach skazujących” – zauważyć trzeba jeszcze jedną, a chyba istotną, okoliczność. Otóż w odesłaniu zawartym w art. 85 § 4 k.k. ustawodawca odsyła do „wyroków, o których mowa w art. 114a”, a nie do

---

³⁴ Zob. o zasadności odrzucania wskazanej konwencji S. Wronkowska, Z. Ziemiński, *Zarys teorii prawa*, Poznań 2001, s. 149 i nast. Co warto podkreślić, zarzut nieadekwatności czyniony względem siatki pojęciowej stosowanej przez S. Żółtkę dotyczy jedynie przytoczonej publikacji i nie powinien interpretowany być rozszerzająco. Nie ulega wszak wątpliwości olbrzymia wiedza teoretycznoprawna tegoż autora, której dał wyraz choćby w swej rozprawie habilitacyjnej (zob. S. Żółtek, *Znaczenie normatywne ustawowych znamion typu czynu zabronionego. Z zagadnień semantycznej strony zakazu karnego*, Warszawa Warszawa 2017, *passim*).

³⁵ M. Gałązka, [w:] A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Legalis 2017, teza 31 do art. 85 k.k.

„wyroków skazujących, o których mowa w art. 114a § 1”, czy nawet do „wyroków, o których mowa w art. 114a § 1 k.k.”. To prozaiczne spostrzeżenie zdaje się nieść za sobą istotną wartość normatywną. W mojej ocenie, tzw. przesłanka negatywna orzekania kary łącznej z art. 85 § 4 k.k. – a teoretycznoprawnie adekwatniej: przepis prawny zawężający zakres zastosowania normy prawnej nakazującej orzeczenie kary łącznej – nie jest li tylko odesłaniem do orzeczeń wydanych w państwach członkowskich UE kwalifikujących się do definicji legalnej „wyroku skazującego” z art. 114a § 1 k.k. Jest to odesłanie do wszelkich wyroków, o których „mówi się” w art. 114a k.k., czyli także tych, które z uwagi na zawarte w § 1 i 3 wskazywanego artykułu ograniczenia przedmiotowe nie mogły zostać zaliczone do zakresu nazwy „wyrok skazujący” na gruncie krajowej regulacji kodeksowej³⁶.

Nie sposób przecież nie zauważyć, że jeśli ustawodawca chciałby ograniczyć wskazane odesłanie li tylko do wprowadzonego art. 114a § 1 k.k. swoistego zakresu rozszerzonego pojmowania „wyroku skazującego” na gruncie krajowej regulacji, winien w odesłaniu tym sprecyzować, iż zakres zastosowania normy nakazującej orzeczenie kary łącznej zawężony jest o kary orzeczone „wyrokami skazującymi” w państwach członkowskich UE – czego jednak nie zrobił. Przyjmując powyższy punkt widzenia, mogą pojawić się jednak wątpliwości, czy art. 85 § 4 k.k. odsyła do wszelkich prawomocnych orzeczeń, o których mowa w art. 114a k.k., czy tylko orzeczeń mających postać tego, co w naszym porządku prawnym uznajemy za wyrok (na co mógłby wskazywać kształt słowny art. 85 § 4 k.k.). Wydaje się, iż jest to odesłanie szerokie zakresowo, bowiem uwzględniające nie tylko orzeczenia państw członkowskich będące wyrokami (a zauważmy, że i wyrażenie „wyrok” nie ma na gruncie prawa karnego swojej definicji legalnej), a wszelkie prawomocne orzeczenia sądu właściwego w sprawach karnych uznające daną osobę za winną popełnienia przestępstwa wydane w państwach członkowskich UE. Za takim rozumieniem odesłania przemawiają w szczególności sygnalizowane przez M. Gałązkę względy systemowe, bowiem uwzględniające używane w decyzji ramowej nazewnictwo – bez należynej refleksji transportowane przez polskiego ustawodawcę na grunt krajowej regulacji kodeksowej.

Jednocześnie uznać należy, że niemożliwe jest nadanie umową bilateralną (nawet i ratyfikowaną za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie)³⁷ sądom krajowym

---

³⁶ Do czego wydaje się, że ustawodawca był zobowiązany treścią art. 3 ust. 3 i 4 decyzji ramowej – przy uwzględnieniu zawartej w art. 2 decyzji ramowej definicji „wyroku skazującego” (zob. przypis 21.) – w świetle których to ustępów art. 3: „3. Uwzględnienie uprzednich wyroków skazujących zapadłych w innych państwach członkowskich, przewidziane w ust. 1 (art. 3 przedmiotowej decyzji – *dop. Ł.B.*), nie skutkuje naruszeniem, uchyleniem ani rewizją ze strony państwa członkowskiego prowadzącego nowe postępowanie uprzednich wyroków skazujących ani jakichkolwiek decyzji związanych z ich wykonaniem. 4. Zgodnie z ust. 3 przepisy ust. 1 nie mają zastosowania w zakresie, w jakim uwzględnienie uprzedniego wyroku skazującego – gdyby był on krajowym wyrokiem skazującym, który zapadł w państwie członkowskim prowadzącym nowe postępowanie – skutkowałoby, zgodnie z prawem krajowym tego państwa członkowskiego, naruszeniem, uchyleniem lub rewizją uprzedniego wyroku skazującego lub jakichkolwiek decyzji związanych z jego wykonaniem”.

³⁷ Czy doszukiwanie się przez sąd krajowy takowej kompetencji w umowach bilateralnych zawartych przez RP przed przystąpieniem do UE, które to umowy zostały skonsumowane przez prawo unijne w zakresie odmiennie uregulowanym w prawie unijnym. Analogicznie

kompetencji do łączenia węzłem kary łącznej także kar orzeczonych prawomocnymi orzeczeniami w państwach członkowskich UE. Postanowienia takiej umowy bilateralnej byłyby niezgodne m.in. z art. 3 ust. 3 i 4 decyzji ramowej i przez to prowadziłyby do obejścia wiążącego nas prawa unijnego³⁸. Słusznie zatem, co do meritum, podnosi P. Kardas, że: „Dyrektywa wyrażona w tym przepisie (*art. 85 § 4 k.k. – dop. L.B.*) ma charakter bezwzględny i zarazem bezwyjątkowy. Tym samym fakt, iż do skazania za pozostające w realnym zbiegu przestępstwo doszło na mocy orzeczenia wydanego w innym państwie członkowskim, sprawia, iż aktualizuje się materialnoprawna przeszkoda w objęciu węzłem kary łącznej wymierzonej na mocy tego orzeczenia kary”³⁹ – innymi słowy, zakres obowiązku orzekania kary łącznej w żadnym przypadku nie może objąć kar orzeczonych w państwach członkowskich UE.

Ostatnim z zagadnień poruszanych w niniejszym opracowaniu, a już na wstępie tej jego części zasygnalizowanym, jest możliwość objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych w państwach niebędących członkami UE.

W tym zakresie P. Kardas podniósł, iż: „Przyjęcie przez ustawodawcę wersji omawianego przepisu (*tj. art. 114a k.k. – dop. L.B.*) odpowiadającej w analizowanym zakresie koncepcji przyjętej w projekcie Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego wskazuje, że wyłączenie (*z art. 85 § 4 k.k. – dop. L.B.*) ma na gruncie znowelizowanych przepisów ograniczony zakres, nie odnosi się do kar orzeczonych na podstawie wyroków skazujących wydanych przez sądy w sprawach karnych innych państw obcych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej”⁴⁰, a z uwagi na swój wąski i wyjątkowy charakter nie może być interpretowane rozszerzająco⁴¹. Nie wykluczył przy tym możliwości obejmowania węzłem kary łącznej kar orzeczonych w wyrokach skazujących wydanych w państwa niebędących państwami członkowskim UE, jeśli pozwalać na to będą regulacje wiążącego RP prawa karnego międzynarodowego⁴².

Przenosząc dotychczasowe rozważania na grunt przedmiotowego zagadnienia, wywód P. Kardasa jawi się jako merytorycznie uzasadniony. W niniejszym opracowaniu

---

rzecz się ta odnosi do umów międzynarodowych zawiązanych przez RP z większą liczbą państw.

³⁸ W konsekwencji nie sposób uznać, iż sąd krajowy mógłby powołać się chociażby na art. 19 umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Austrii o wzajemnym wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach karnych z dnia 19 kwietnia 1990 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 14, poz. 58), który stanowi, iż: „Do uchylenia lub zmiany orzeczenia przejętego do wykonania właściwe jest Państwo wydania wyroku” – czego doszukiwać się zdają, choć nieopatrznie na tle analizy relacji RP z państwami niebędącymi członkami UE (gdzie nie ulega wątpliwości, iż Austria jest członkiem UE), inni autorzy – zob. P. Hofmański, L.K. Paprzycki, A. Sakowicz, [w:] M. Filar (red.), *op. cit.*, teza 13 do art. 85 k.k. i przytaczane tam orzecznictwo oraz literatura.

³⁹ P. Kardas, [w:] W. Wróbel, A. Zoll (red.), *op. cit.*, teza 99 do art. 85 k.k.

⁴⁰ *Ibidem*, teza 96 do art. 85 k.k. Zob. także spostrzegawcze uwagi na tym tle D. Kali i M. Klubińskiej – D. Kala, M. Klubińska, *Kara łączna...*, s. 95–96.

⁴¹ Wywiódł bowiem dalej, że: „W powyższym kontekście art. 85 § 4 został ukształtowany wąsko. Tym samym nie istnieje możliwość, by omawiane rozwiązanie interpretować rozszerzająco, przyjmując, że jakkolwiek brak w ustawie w tym zakresie stosownej regulacji, poza zakresem podstaw kary łącznej pozostają także kary orzeczone wyrokami skazującymi wydanymi przez sądy innych państw niż państwa członkowskie Unii Europejskiej” – zob. P. Kardas, [w:] W. Wróbel, A. Zoll, *op. cit.*, teza 96 do art. 85 k.k.

⁴² Zob. szerzej *ibidem*, teza 97 do art. 85 k.k.

cowaniu przyjęto wszak, że art. 85 § 4 k.k. zawęża zakres zastosowania normy prawnej nakazującej orzeczenie kary łącznej o pewne szczególne orzeczenia – bo o orzeczenia, o których mowa w art. 114a k.k. Rolą tego przepisu jest zatem przekreślenie możliwości uznania za podstawę kary łącznej kary wydanej w orzeczeniu pojmowanym jako „wyrok skazujący” z państwa członkowskiego UE, jak i także kary wydanej w orzeczeniu, które z uwagi na ograniczenia przedmiotowe z § 1 i 3 art. 114a k.k. nie mogło sprostać definicji „wyroku skazującego”. Nieuchwalenie art. 85 § 4 k.k. w brzmieniu obowiązującym, przy jednoczesnym wprowadzeniu art. 114a k.k. w aktualnym kształcie, uzasadniałoby twierdzenie, że kary orzeczone w „wyrokach skazujących” wydanych w państwach członkowskich UE są zaliczane do miana kar jednostkowych będących podstawą orzeczenia kary łącznej⁴³. Brak wskazanej tzw. przesłanki negatywnej z art. 85 § 4 k.k. rozdziłby ponadto co najmniej rozliczne dyskusje co do możliwości objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych w innych niż „wyroki skazujące” orzeczeniach państw członkowskich UE. Prowadziłoby to do ingerencji w orzeczenia tychże państw, a ostatecznie implikowałoby twierdzenie zarówno o nieuzasadnionym rozszerzeniu kompetencji krajowych sądów karnych o zagadnienia właściwe dla suwerennych państw obcych, jak i zburzeniu filaru, na którym zasadza się aktualna unijna polityka wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Artykuł 85 § 4 k.k., jak słusznie zauważył P. Kardas, nie odnosi się do kar orzeczonych w państwach niebędących państwami członkowskimi UE. Zarówno ten przepis prawny, jak i żaden inny przepis prawny z Kodeksu karnego nie odnosi się możliwości uznania kary orzeczonej w państwie obcym za jedną z kar jednostkowych będących podstawą orzeczenia kary łącznej, gdyż odnosić się do tego nie musi, a wręcz – uznając ograniczoną terytorialnie suwerenność państwową na arenie międzynarodowej i w konsekwencji niezależność kompetencyjną – nie może. Gdyby nie swoiste rozszerzenie kompetencji sądów krajowych poprzez zamieszczenie definicji legalnej „wyroku skazującego” w art. 114a § 1 k.k., nie mogłoby ulegać najmniejszej wątpliwości interpretatorów, iż podstawą kary łącznej może być tylko kara lub kara łączna orzeczona przez polski sąd karny. Polski ustawodawca nie ma bowiem *per se* kompetencji ustawodawczej do nadawania kompetencji orzeczniczej zmierzającej do ingerowania w orzeczenia państw obcych. Jednakże, co także w istocie zauważył P. Kardas, nadanie kompetencji orzeczniczej sądom krajowym do ingerowania w treść orzeczeń państw niebędących państwami członkowskimi UE poprzez łączenie kar przez nie wydanych węzłem kary łącznej, może czerpać swe źródło z zawartego przez RP porozumienia międzynarodowego z takimi państwami⁴⁴.

---

⁴³ Któremu to zaniechaniu ustawodawczemu na wyraźnej przeszkodzie stoi art. 3 ust. 3 i 4 decyzji ramowej.

⁴⁴ Ponadto, możliwa jest do pomyślenia konstrukcja kary łącznej składającej się z kar lub kar łącznych orzeczonych przez polski sąd karny oraz kar wydanych przez międzynarodowe trybunały karne, jeśli kompetencja taka zawarta i dookreślona zostanie w zawartej przez RP umowie międzynarodowej.

5. PODSUMOWANIE

Podsumowując wywód powyższy, wypada jedynie podkreślić, że w aktualnym stanie prawnym interpretatorzy tekstu prawnego obowiązani są uwzględniać przy wykładni tego tekstu definicję legalną „wyroku skazującego” z art. 114a § 1 k.k. Jej wprowadzenie ostatnią wielką reformą prawa i postępowania karnego może mieć istotny wpływ na szereg instytucji prawa karnego, w tym na omówioną w niniejszym opracowaniu tzw. przesłankę negatywną orzekania kary łącznej z art. 85 § 4 k.k., a teoretycznoprawnie adekwatniej – na pojmowanie przepisu prawnego zawężającego zakres okoliczności, w których znajduje zastosowanie norma prawna nakazująca orzeczenie kary łącznej.

Wprowadzenie rudymenatarych założeń teoretycznoprawnych do niniejszego opracowania uprościło rozważania dotyczące możliwości objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych innymi niż „wyroki skazujące” w rozumieniu art. 114a § 1 k.k. orzeczeniami. O ile w aktualnym stanie prawnym niemożliwe jest skonstruowanie kary łącznej obejmującej kary zasądzone orzeczeniami wydanymi w państwach członkowskich UE, o tyle potencjalnie możliwa jest kara łączna obejmująca kary zasądzone orzeczeniami wydanymi w państwach niebędących państwami członkowskimi UE, jeśli kompetencja taka zawarta będzie we wiążących RP porozumieniach międzynarodowych.

BIBLIOGRAFIA

- Bielski M., *Przesłanki wymiaru kary łącznej orzekanej w trybach wyroku skazującego i wyroku łącznego na tle nowego modelu kary łącznej*, „Palestra” 2015, nr 7–8.
- Buczek Ł., *Zmiany naprawcze w instytucji kary łącznej (w art. 85 § 3 k.k.) w świetle nowelizacji Kodeksu karnego z 2016 r. – próba oceny*, „Przegląd Prawniczy Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Poland” 2016, z. IV.
- Gałązka M., [w:] A. Grześkowiak, K. Wiak (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Legalis 2017.
- Hofmański P., Paprzycki L.K., P. Hofmański, Sakowicz A., [w:] M. Filar (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, LEX 2016.
- Kala D., Klubińska M., *Kara łączna w projektach nowelizacji Kodeksu karnego – wybrane zagadnienia*, „Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury” 2014, z. 13.
- Kala D., Klubińska M., *Realny zbieg przestępstw – konieczny czy zbyteczny warunek orzekania kary łącznej? Uwagi na tle projektowanych zmian Kodeksu karnego*, [w:] I. Sepioto-Jankowska (red.), *Reforma prawa karnego*, Warszawa 2014.
- Kardas P., *Zbieg przestępstw czy zbieg kar?*, „Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych” 2015, z. 3.
- Kardas P., *Kara łączna i ciąg przestępstw*, [w:] W. Wróbel (red.), *Nowelizacja prawa karnego 2015. Komentarz*, Kraków 2015.
- Kardas P., [w:] W. Wróbel, A. Zoll (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Część II. Komentarz do art. 53–116*, LEX 2016.
- Majewski J., *Kodeks karny. Komentarz do zmian 2015*, LEX 2015.
- Małecki M., *Kara łączna: obligatoryjna czy fakultatywna? Wyrok łączny: z urzędu czy na wniosek? Szkic zagadnienia*, [w:] W. Górowski, P. Kardas, T. Sroka, W. Wróbel (red.), *Zagadnienia*

- teorii i nauczania prawa karnego. Kara łączna. Księga Jubileuszowa Profesor Marii Szweczyk*, Warszawa 2013.
- Nawrocki M., *Czas popełnienia czynu zabronionego w polskim prawie karnym. Podstawowe zagadnienia materialno-prawne*, Szczecin 2014.
- Nawrocki M., *Miejsce popełnienia czynu zabronionego*, Warszawa 2016.
- Pohl Ł., [w:] R.A. Stefański (red.), *Kodeks karny. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Pohl Ł., *Prawo karne. Wykład części ogólnej*, Warszawa 2015.
- Sakowicz A., Królikowski M. [w:] M. Królikowski, R. Zawłocki (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Komentarz do art. 32–116*, Legalis 2015.
- Sakowicz A., [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Wolter W., *O warunkach orzeczenia kary łącznej*, „Nowe Prawo” 1962, nr 1.
- Wronkowska S., Ziemiński Z., *Zarys teorii prawa*, Poznań 2001.
- Wronkowska S., Zieliński M., *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Warszawa 2004.
- Zieliński M., *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2012.
- Zontek W., *Skazujące wyroki zagraniczne i kara łączna: Między postulatami a rzeczywistością*, „Internetowy Przegląd Prawniczy TBSP UJ” 2015, nr 1.
- Żółtek S., [w:] M. Królikowski, R. Zawłocki (red.), *Kodeks karny. Część ogólna. Tom II. Komentarz do art. 32–116*, Legalis 2015.
- Żółtek S., *Znaczenie normatywne ustawowych znamion czynu zabronionego. Z zagadnień semantycznej strony zakazu karnego*, Warszawa 2017.

NEGATYWNA PRZESŁANKA KARY ŁĄCZNEJ Z ART. 85 § 4 K.K.

Streszczenie

Niniejsze opracowanie dotyczy istotnego dla praktyki stosowania prawa zagadnienia, jakim jest kara łączna w świetle znowelizowanych wielką reformą prawa i postępowania karnego przepisów prawa. Wielokrotnie podkreślanym aspektem tegoż zagadnienia jest charakter normatywny instytucji kary łącznej, którego prawidłowe teoretycznoprawne zrozumienie, w opinii autora, pozwala na rozwikłanie części nurtujących doktrynę problemów interpretacyjnych. Szczególną kwestią w tym aspekcie poruszaną jest tzw. przesłanka negatywna kary łącznej z art. 85 § 4 Kodeksu karnego, a dokładniej tenże przepis prawny uadekwatniający treściowo normę prawną nakazującą orzeczenie kary łącznej. Wyraźne podkreślenie ustawowego zdekodowania definicji legalnej wyrażenia „wyrok skazujący” w treści art. 114a Kodeksu karnego i zaznaczenie implikacji tego zabiegu redakcyjnego, pozwala autorowi na jednoznaczne zajęcie stanowiska co do możliwości objęcia węzłem kary łącznej kar orzeczonych w państwach niebędących członkami Unii Europejskiej.

Słowa kluczowe: kara łączna, przesłanka negatywna, wyrok skazujący

THE NEGATIVE CONDITION FOR AGGREGATE PENALTY
UNDER ARTICLE 85 OF THE POLISH CRIMINAL CODE

Summary

This paper touches upon an important issue in practical application of law, i.e. aggregate penalty under the laws changed during the great reform of criminal law and criminal procedure. An often highlighted aspect of said issue is the normative character of the construct of aggregate penalty, whose correct theoretical understanding, in author's opinion, allows for solving some of the problems with interpretation encountered by the scholars. A particularly important issue raised within that area is the so-called negative condition contemplated in Article 85 § 4 of the Polish Criminal Code, and especially said provision of law, making the wording of the norm ordering the imposition of an aggregate penalty more adequate. Clear highlighting of statutory decoding of the legal definition of the term "conviction" used in Article 114a of the Polish Criminal Code and the importance of the implication of this drafting technique, allows the author to make a clear statement as to the possibility of combining the penalties imposed in countries that are not EU members.

Keywords: aggregate penalty, negative condition, conviction

Cytuj jako:

Buczek Ł., *Negatywna przesłanka kary łącznej z art. 85 § 4 k.k. [The negative condition for aggregate penalty under Article 85 of the Polish Criminal Code]*, „Ius Novum” 2019 (Vol. 13) nr 1, s. 102–115. DOI: 10.26399/iusnovum.v13.1.2019.06/1.buczek

Cite as:

Buczek, Ł. (2019) 'The negative condition for aggregate penalty under Article 85 of the Polish Criminal Code'. *Ius Novum* (Vol. 13) 1, 102–115. DOI: 10.26399/iusnovum.v13.1.2019.06/1.buczek